

Revisionsrapport

Datum: 4.5.2007
Revisionsgrupp: Robert von Pfaler, Ann Riis
Revision nr: 1/07
Revisionstid: 19.2 – 28.3.2007
Bilaga: Intervjulist

Kapitel 6000 *Samverkan med samhälle* i Högskolan på Ålands kvalitetsledningssystem, har granskats i en intern revision utförd av Robert von Pfaler och Ann Riis. Som underlag har gruppen använt intervjuer för att kartlägga hur väl rubrikerna i främst dokument 6010 förverkligats. Revisionsrapporten är en sammanfattning av intervju svaren snarare än en renodlad kvalitetsrevisionsrapport med avvikelser.

Ann Riis har utfört intervjuerna enligt bifogad intervjulist. De intervjuade har tolkat vissa av rubrikerna i dokument 6010 på olika sätt vilket tyder på att de bör förtydligas för att lättare kunna mätas och följas upp. Dokumentet kan också förkortas genom att sammanföra rubriker som berör samma område.

Revisionen visar att ambitionsnivån i dokumenten är god och att många av processerna är igångsatta. Eftersom Högskolan på Åland är en ung organisation har tyngdpunkten hittills legat vid organisationsfrågor medan nuvarande styrelse kommer att flytta fokus till samverkan med samhället. För detta är dokument 6010 ett bra utgångsmaterial.

Sammanfattningsvis har följande framkommit vid intervjuerna. I kursiv stil anges vad som står i dokument 6010.

Samverkan med samhälle innebär ett ömsesidigt kunskapsutbyte mellan högskola och samhälle. Till uppgifter som högskola i regionen hör bl.a. att inom ramen för tilldelade resurser fungera som:

Aktör

- Stöda entreprenörskap i det åländska samhället.

Högskolans projekt Växthuseffekten i samarbete med Ålands Teknologicentrum (ÅTC) är ett bra exempel där högskolan stöder entreprenörskap i det åländska samhället.

Studenter på de olika utbildningsprogrammen uppmanas att välja företagsekonomiska programmets (FEK) kurs Entreprenörskap som valfri kurs, vilket är ett indirekt stöd.

Detta område kan utvecklas och man kan förtydliga vilken roll högskolan ska ha i relation till andra aktörer som stöder entreprenörskap i samhället, dvs. ÅTC, Ålands Investerings AB och Ålands Utvecklings AB.

- Bedriva projekt- och uppdragsverksamhet bl.a. i form av projekt- och examensarbeten som gagnar arbetslivet.

Ett projektarbete som gagnar näringslivet är hotell- och restaurangserviceprogrammets (HR) kvalitetsprojekt Tour Quality som erbjuder kvalitetshöjande åtgärder i form av kurser i kvalitetsledningssystem samt nätbaserad utveckling i värdskap åt företagare.

Öppna högskolan ordnar på beställning uppdragskurser, s.k. skräddarsydda kurser, åt företag.

Majoriteten av de examensarbeten som skrivs på de tekniska utbildningsprogrammen är på uppdrag från arbetslivet. Det vanliga är att studerande tar kontakt med ett företag och erbjuder sig att göra en undersökning, ofta sker detta i samband med att den studerande är på praktik hos företaget.

Detta kan utvecklas så att kontakten även sker andra vägen, dvs. att näringslivet vet att det kan vända sig till högskolan för olika uppdrag. Delvis handlar det om synlighet och delvis om flexibilitet. I näringslivet arbetar man ofta med kortare ledtider och när ett uppdrag är aktuellt kanske det inte sammanfaller med studerandes schema.

- Bedriva publikationsverksamhet.

Högskolan gav 2006 ut rapporten "Yrkeshögskolelärare i lära" av Diana Berthén, Inger Eriksson och Viveca Lindberg. Den är utgiven i pdf-format och kan hämtas från högskolans hemsida.

Högskolans tvärvetenskapliga grupp har planer på att väcka liv i den skriftserie som tidigare utgavs av Ålands högskola. En tanke är att högskolans egna forskares rapporter kunde publiceras av Högskolan på Åland.

Området kunde förtydligas med målsättning, ansvarsfördelning och medel. Ett förslag som framkommit är att då informationssekreterartjänsten blir heltid kunde den tjänstemannen vara ansvarig för publikationsverksamheten.

- Kartlägga samhällsliga utvecklingsbehov.

Högskolan har ingen systematisk kartläggning av samhällets utvecklingsbehov men följer utvecklingen på olika sätt. Flera i högskolans personal är engagerade i externa uppdrag som ger insikt i samhällsutvecklingen (se Verksamhetsberättelsen, Högskolans externa uppdrag). Varje utbildningsprogram har ett eget branschråd (ET har två branschråd, ett gemensamt med MT och ett gemensamt med IT) som har i uppgift att följa med samhällets utvecklingsbehov. Olika kurser och seminarier har tillkommit som önskemål från branschråden, t.ex. det årliga seminariet "Marina bränslen och smörjoljor".

Högskolan använder ofta material från andra kartläggare, t.ex. Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) varför behovet av egna kartläggningar inte är så stort.

- Aktivt delta i samhällsdebatt.

Ett önskemål är att programledarna och doktoranderna skall delta i samhällsdebatten som sakkunniga. En orsak till att detta inte förverkligats är tidsbrist. I dag förekommer sporadiska inlägg från främst programledarna för att tillrättalägga direkta felaktigheter om högskolan.

Rubriken kunde förtydligas med ansvarsfördelning.

- Initiera regionalpolitiskt centrala forsknings- och utvecklingsprojekt.

NIM-projektet är ett bra exempel på hur högskolan initierat ett regionalpolitiskt forsknings- och utvecklingsprojekt. Högskolan kan bli bättre på detta och borde ta en framträdande roll i utvecklingsprojekt.

Bro

- Fungera som länk mellan olika näringsgrenar som t.ex. mellan turist- och sjöfartsnäring, vård och turism.

Det finns många goda exempel på länkar mellan olika näringsgrenar, t.ex. arbetar FEK och sjöfartsprogrammet (SK) på en ny gemensam utbildningslinje om sjöfartslogistik. Stefan Lång, programledare på HR, forskar inom turism- och sjöfartsnäring. Projekt NIM kan ses som en bro mellan ny teknik och företagande.

- Erbjud informationresurser.

Högskolebiblioteket beaktar samhällets behov vid inköp av litteratur eller licenser för databaser, t.ex. inom vård. Biblioteket är integrerat med Mariehamns stadsbibliotek där högskolans litteratur och databaser finns tillgängliga för allmänheten.

De intervjuade har tolkat informationresurser på olika sätt. Det vore bra att förtydliga vad som avses med rubriken för att bättre kunna följa upp detta.

- Utnyttja expertkunskap i näringsliv och samhälle i utbildning och kursverksamhet.

Experter inom olika sakområden anlitas som föreläsare på utbildningsprogrammen. Exempelvis ET-programmet har som tradition att besöka automationsmässan som hålls i Stockholm eller Göteborg vartannat år. Studeranden gör företagsbesök.

- Erbjud expertkunskap till näringsliv och samhälle.

Utbildningsprogrammen i sig är ett sätt att erbjuda expertkunskap till näringsliv och samhälle. Öppna högskolan ordnar fortbildningskurser för näringslivet.

Högskolans tvärvetenskapliga grupp har skapat ett nätverk av forskare med ålandsanknytning. Inbjudan har skickats ut till ett 40-tal och kontakterna sker via en e-postlista. Målet med nätverket är att sprida information. Tanken är att hålla en årlig konferens med gästföreläsare inom olika områden. Nätverket kan fungera som en expertresurs.

- Genom sitt internationella samarbetsnätverk erbjuda kompetens utanför sina egentliga kärnområden.

Exempel på detta är NIM där nya affärsmodeller skapas och Åland erbjuds en bredare kompetens än vad högskolan har.

Rubriken kunde förtydligas eftersom den tolkats olika av de intervjuade.

Centrum

- Fungera som kontaktplattform.

På NIM-seminarierna möts producenter och beställare. I branschråden möts olika aktörer i näringslivet. Det är viktigt att man inom alla program fortsätter att hålla kontakt med de studerande efter avslutad utbildning, t.ex. genom alumniverksamhet. På så sätt skapas en naturlig kontakt mellan högskolan och näringslivet då dessa studerande är verksamma i arbetslivet. Eftersom högskolan är ung är antalet utexaminerade än så länge inte så stort men en del av programmen har övertagit traditioner efter sina föregångare, t.ex. sjöfartsprogrammet ordnar träffar för utexaminerade från Ålands sjöfartsläroverk.

Kontakt mellan högskolan och näringslivet finns på flera olika plan, t.ex. mellan studerande, personal och arbetsgivare i samband med praktik och examensarbeten. Kontakten på ledningsnivå kunde dock ytterligare formaliseras och göras mera synlig än vad den är idag.

Rubriken har tolkats olika av de intervjuade och bör därför förtydligas.

- Fungera som distributör av aktuell kunskap i det åländska samhället och popularisera kunskap.

Öppna högskolan erbjuder kurser som är öppna för allmänheten.

Denna rubrik har tolkats på olika sätt och bör förtydligas.

- Stå till tjänst med faktaunderlag för och agera som part i samhällsdebatt och –bygge.

Denna rubrik sammanfaller med rubriken ”Aktivt delta i samhällsdebatten” och dessa kunde sammanskrivas.

- Arrangera kursverksamhet och uppdragsutbildning för näringsliv och samhälle.

Öppna högskolan ordnar och erbjuder kurser och uppdragsutbildning. Högskolan på Ålands verksamhet är öppen och utomstående kan anhålla om kursplats vid utbildningsprogrammen som externa studerande.

Mellan högskola och omvärld ska råda förtroende baserat på högskolans kompetens och självinsikt liksom också på basen av högskolans skyldighet att bevara konfidentiella uppgifter.

Grunden för ett gott förtroende mellan högskola och samhälle är god kunskap om högskolans verksamhet. Därför är det viktigt att högskolan är synlig i samhället.

Skyldighet att bevara konfidentiella uppgifter är aktuell t.ex. i samband med examensarbeten.

Högskolan på Åland kan erbjuda sakkunskap i både offentliga och sekretessbelagda projekt med beaktande av att högskolan inte ska snedvrیدا konkurrensen med andra aktörer.

Risken att snedvrیدا konkurrensen finns men är inte så stor eftersom högskolan har en annan marknad än konsulter.

Arbetslivet är representerat i högskolans styrelse.

Medlemmar i styrelsen representerar de olika arbetslivsområden som högskolan utbildar för.

I examensinriktad verksamhet och öppen verksamhet fungerar branschråd som kontaktytor till omgivande arbetsliv.

Även branschråden fungerar som en länk till näringslivet. Svårigheten är att få branschrådsmedlemmarna att se sig som representanter för branschen och inte bara som representant för den egna arbetsgivaren. Även branschrådets arbete kunde utvärderas och följas upp för att få den aktivitet man eftersträvar.

Revisionsgruppen konstaterar att dokument 6020 *Dokumentation av aktuella projekt* kunde förtydligas med vem som meddelar samverkansprojekt till vicerektor, respektive programledare, enhetschef eller bibliotekschef för att lättare kunna följas upp.

Dokument 6030 *Revision av verksamhetens måluppfyllelse* handlar enbart om revision av kapitel 6000 *Samverkan med samhälle*. Det är brukligt att samla revision av verksamheten i samma dokument i ett kvalitetsledningssystem men enligt tidigare revisorer uppfattas det inte som negativt att kapitel 6000 har ett eget revisionsdokument.

Revisionsgruppen tackar alla som ställt upp för intervjuer för gott samarbete och värdefulla synpunkter.

Mariehamn den 4 maj 2007

Robert von Pfaler

Ann Riis